

Mahkamah Bersama selesai isu pasangan tukar agama

Pada 10 Ogos 2017, Dewan Rakyat meluluskan Rang Undang-Undang bagi meminda Akta Membaharui Undang-Undang (Perkahwinan dan Pencegahan) 1976 (Akta 164). Pindaan terhadap akta ini kemudian turut diluluskan Dewan Negara pada 21 Ogos 2017.

Walaupun pindaan terhadap undang-undang sedia ada diperlukan untuk mengatasi isu pembubaran perkahwinan sivil apabila salah seorang pasangan memeluk agama Islam, pindaan berkenaan perlu dibuat berlandaskan sumber perundangan yang betul, di samping mengambil kira hak dan kepentingan semua pihak.

Pindaan terhadap Akta 164 tiga tahun lalu itu didapati melanggar Jadual Kesembilan Perlembagaan Persekutuan dan tidak menghormati bidang kuasa Raja-Raja Melayu di bawah Undang-Undang Tubuh Kerajaan Negeri masing-masing.

Senarai perkara yang dipinda dalam Akta 164 membabitkan subseksyen 3(3), iaitu peletakan bidang kuasa eksklusif kepada Mahkamah Sivil untuk membubarkan sesuatu perkahwinan dan memutuskan semua perkara yang berbangkit daripadanya jika salah seorang daripada pasangan itu memeluk Islam.

Pindaan sedemikian bercanggah dengan peruntukan Perlembagaan Persekutuan kerana seorang muaf ialah seorang Islam yang sepatutnya dibicarakan di Mahkamah Syariah.

Peruntukan lain yang didapati bercanggah dengan Perlembagaan Persekutuan ialah subseksyen 51(1) iaitu penetapan kuasa tindakan bagi seorang muaf untuk memfailkan petisyen pembubaran perkahwinan terhadap pasangannya yang bukan Islam di Mahkamah Sivil.

Turut bercanggah Seksyen 51A yang juga peruntukan baharu iaitu sekiranya seseorang muaf meninggal dunia sebelum sempat perkahwinan sivilnya dibubarkan, maka pembahagian harta pusaka muaf itu tertakluk kepada bidang kuasa Mahkamah Sivil bagi pihak yang berkepentingan serta Seksyen 76 membabitkan pindaan terhadap pembahagian aset yang diperoleh ketika perkahwinan selepas daripada tarikh pembubaran perkahwinan oleh Mahkamah Sivil.

Percanggahan pindaan Akta 164 dengan Perlembagaan Persekutuan berlaku kerana Senarai I dan III dalam Jadual Kesembilan Perlembagaan Persekutuan tidak memperuntukkan bidang kuasa ke atas undang-undang peribadi orang Islam kepada Mahkamah Sivil.

Justeru, pendekatan yang betul ialah kembali kepada punca kuasa asal Per-

lembagaan Persekutuan iaitu Dewan Perundangan bagi setiap negeri.

Kaedah ini dibenarkan oleh Perlembagaan Persekutuan seperti diperuntukkan oleh Perkara 77 Perlembagaan Persekutuan iaitu;

"Badan Perundangan sesuatu negeri berkuasa membuat undang-undang mengenai apa-apa perkara yang tidak disebut satu persatu dalam mana-mana senarai yang dinyatakan dalam Jadual Kesembilan, iaitu yang bukan suatu perkara yang berkenaan dengannya Parlimen berkuasa membuat undang-undang".

Mahkamah itu boleh dinamakan Mahkamah Bersama (Joint Court) nama yang bersesuaian dengan objektifnya. Mahkamah Bersama pernah diwujudkan selepas British campur tangan dalam hal ehwal kerajaan negeri Melayu.

Perkara 77 mengekalkan sumber kuasa kepada badan perundangan sesebuah negeri untuk menggubal undang-undang dan menubuhkan mahkamah yang berkuasa untuk membicarakan undang-undang peribadi orang Islam dan bukan Islam kerana bidang kuasa sedemikian tidak diperuntukkan dalam mana-mana senarai di bawah Jadual Kesembilan Perlembagaan Persekutuan.

Justeru, badan perundangan negeri boleh menggubal undang-undang negeri dan menubuhkan mahkamah yang mempunyai bidang kuasa seperti diharapkan melalui pindaan Akta 164 di atas.

Mahkamah itu boleh dinamakan Mahkamah Bersama (Joint Court) atau nama yang bersesuaian dengan objektifnya.

Mahkamah Bersama pernah diwujudkan selepas British campur tangan dalam hal ehwal kerajaan negeri Melayu.

Dalam strukturnya, wakil kerajaan Inggeris menjadi pembantu dan bersedia bersama hakim Melayu untuk membicarakan kes yang membabitkan rakyat Inggeris dengan menggunakan kemudahan dan kakitangan Mahkamah Balai pada zaman sebelum hari merdeka.

Bagi maksud di sini, Mahkamah Bersama dicadangkan mempunyai ciri-ciri berikut:

Pertama, bidang kuasa mengadili kes ditadbir mengikut akta dan enakmen sendiri.

Kedua, penubuhan Mahkamah Bersama dan peruntukan berkaitan dengannya perlu digubal oleh Dewan Perundangan bagi negeri masing-masing dan Parlimen bagi semua wilayah Persekutuan.

Ketiga, Ahli Panel Hakim yang berbilang dalam Mahkamah Bersama untuk mendengar sesuatu kes hendaklah terdiri daripada sekurang-kurangnya tiga Ahli Panel Hakim pada peringkat bicara dan lima orang pada peringkat rayuan.

Keempat, Mahkamah Bersama diketuai seorang Presiden dilantik Yang di-Pertuan Agong atau Raja (mengikut mana-mana berkenaan).

Kelima, Ahli Panel Hakim Mahkamah Bersama bagi peringkat bicara boleh terdiri da-

lam kalangan (a) bekas atau Hakim Mahkamah Tinggi Syariah yang sedang bertugas atau (b) bekas atau Hakim Mahkamah Seksyen Sivil yang sedang bertugas.

Keenam, Ahli Panel Hakim Mahkamah Bersama bagi peringkat rayuan boleh terdiri dalam kalangan (a) bekas atau Hakim Mahkamah Rayuan Syariah yang sedang bertugas atau (b) bekas atau Hakim Mahkamah Tinggi Sivil yang sedang bertugas.

Ketujuh, dalam setiap perbicaraan Mahkamah Bersama, Ahli Panel Hakim perlu mempunyai wakil dalam setiap kumpulan (a) dan (b) di atas.

Kelapan, dalam setiap pendengaran pada peringkat rayuan, boleh disyaratkan bahawa salah seorang panel hendaklah seorang hakim yang bukan beragama Islam.

Diharapkan isu yang dibangkitkan di sini dapat diberi pertimbangan oleh kerajaan agar matlamat yang ingin dicapai dapat dilaksanakan dalam kerangka Perlembagaan Persekutuan.

Penulis adalah Penasihat Undang-Undang Universiti Malaysia Perlis (UniMAP)

